

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
Egy hóra. . . . .
Negyedévre . . . . .

Vidéken:
Egy hóra. . . . .
Negyedévre . . . . .

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utczán 47. és 49. szám.

Városi takarékpénztár.

Debreczen, április 21.

A városi takarékpénztár létesítése előtt több tévedést, balhiedelmet kell a köztudatból kiirtani. Ha ez sikerül, úgy már félig nyert ügyünk van.

Mire való a városi takarékpénztár? Arra, hogy a város vagyonát merész vállalkozásokba vigyük, hogy az esetleges nyereségből a pótdótot leszállítsuk? Ha ez volna a célunk, akkor a városi takarékpénztár a legszerencsétlenebb eszme, amelylyel nem érdemes tovább foglalkozni. Ami ingó vagyona van a városnak, az elsőrangú pénzügyi intézeteknél és „pupillár biztos” értékpapírokban elég jól elhelyezhető. Az egy vagy két százalékkal magasabb kamatjövdelem végett, amelyet a város takarékpénztári kezelés mellett kamatozásra kiadott tőkékért kaphat, nem érdemes költséges hivatalnokapparatust tartani, helyiséget berendezni és viselni a városnak a felelősséget egész vagyonával. Ez csak felesleges versenyt okozna a már meglévő pénzügyi intézeteknek, anélkül, hogy akár a városnak, mint testületnek, akár a város közönségének használna.

Argila.

— Olasz népmese. —

Sokáig irigyelték a faluban Luigit. Jó ravalló derék asszony volt a felesége. Volt háza, földje, erdeje. Egészséges volt, mint a makk, amellet becsületes, jólelkű ember. De mégsem volt boldog, mert az isten nem adott neki gyermeket. Pedig olyan szívesen elhallgatta volna a kacagást, az ölébe ültette volna, eljátszogatott volna vele. Sűrű, fekete szakállába belecsimpalygózhatott volna a fücska, később meg milyen jó segítségére lett volna a gazdaság körül. Egyik esztendő mult a másik után, de a kívánsága nem teljesedett be. A jó isten nem halgatta meg a kérését, pedig az egész lelkét beleadta az imádságba.

Egyszer, mikor az erdőben térdelva imádkozott: hirtelen megzörrent a bokor s elébe ugratott egy lovasember, fényes ruhában, sunyi pófával. Megijedt Luigi.

Mit csinálsz itt? — kérdezte tőle vigyorogva a lovasember.

— Fiúgyermekért imádkoztam a jó istenhez — felelte Luigi őszintén, mert nem szeretett hazudni.

A lovasember hangosan felkacagott és gu-yos hangos ezt mondta neki:

— Akkor ugyan várhatsz az örökkévalóságig, mert nem hallgatják meg az imádságodat, de én adok neked gyermeket. — Egészséges, pozsgás képű, szőke haju, kék szemű lesz a fiú s olyan kövér, mint a

A városi takarékpénztár létesítésénél nem a közvetlen pénzügyi eredményt, hanem a város közönségére háruló közvetett előnyöket kell szem előtt tartani. Debreczen városa nagy vagyonával, nagy erkölcsi súlyával teljes biztonságot tud adni a külföldi tőkepenzesnek, aki vagyonát biztosan fundált intézetnél akarja elhelyezni. A városi takarékpénztár olcsóbban kaphat külföldi tőkét, mint bármely vidéki intézet és épen ezért adhat kölcsönt oly közhasznu, biztos befektetésre, amely kisebb jövedelmet hoz, magasabb kamatot nem tud fizetni és így a magánvállalkozás számára nem üzlet. Az olcsó lakások építése, a közéletmezt, közlekedést, forgalmat, közegészséget, közművelődést szolgáló intézmények ily módon elősegíthetők, a város házipénztárának legkisebb megterhelése nélkül. Mindezen intézmények közvetve a város lakosságának jólétét és vagyonosodását mozdítják elő, míg tisztán a magánvállalkozásra bizva azok nagyobb része egyáltalán létre sem jöhetne.

A városi takarékpénztár másik közvetett előnye, hogy ezáltal a város zárszámadásaiban nagy összegeket kitevő direkt pénzügyi segélyek, amelyeket a

város egyik vagy másik közhasznu célra időről-időre megszavaz, csökkenteni fognak. Ugyanazt a célt — valamely közhasznu intézmény létesítését — jobban el lehet érni egy kedvező feltételű hitel nyújtásával, mint direkt pénzügyi segítségével.

Ezen megtakarítások folytán remélhetjük idővel a pótdótot leszállítását.

Amíg a magánintézetek feladata elsősorban a magángazdaságok fejlesztése, addig a városi takarékpénztár hors concurs fog állani a közhasznu célok előmozdításánál.

A városi takarékpénztár ügykezelésében, dacára annak, hogy nem kívánunk közvetlen nagy pénzügyi eredményt, mégis bankszerű vezetésre van szükség. A városi takarékpénztárnak is legalább akkora óvatossággal és gondossággal kell eljárnia, még a közcélakat szolgáló kölcsönök megszavazásánál is, mint azt a magánintézetek teszik. Ha a városi takarékpénztár létesítésénél ezek a szempontok fognak vezetni, akkor az nem fogja elfojtani a magánvállalkozást, hanem új lendületet fog vinni gazdasági életünkbe.

Balkányi Béla.

gömböc. De ha betölti a tizennegyedik esztendőt, vissza kell adnod nekem. Belegyezel? Most már tudta Luigi, hogy már a első látására miért idegenkedett ettől az embertől.

— Tán te ördög vagy? — kérdezte megrémülve.

— Biz én az vagyok, felelte az idegen. — Az a kérdés, hogy megkötjük-e az alkat, Luigi barátom?

A szegény ember egy ideig küzdött magával, azután ennyit mondott:

— Adj egy kis gondolkodási időt. Előbb megbeszélem a feleségemmel!

— Jó, — mondta az ördög. — Holnap ilyenkor eljövök a válaszodért. Mond meg Albina asszonyságnak, a hitespárodnak, hogy tisztelem.

A száraz galyak újra ropogtak a ló patkója alatt s a lovas eltűnt az erdőben.

Másnap éppen abban az órában, ugyanazon a helyen azt mondta Luigi az ördögnek, hogy kell neki a gyerek. Albina asszonyság kinevette az urát, mikor ez elbeszélte neki, hogy mi történt vele. Nem hitte, hogy az ördöggel magával volt dolga. Azt gondolta, hogy megréztálták.

De egy év múlva már bölesőt kellett vinni. A bölesőben feküdt egy egészséges, piros képű, szőke haju, kék szemű fücska. Kövér volt mint a potyka. Mikor a szomszédasszonyok meglátták, összecsapták a tenyerüket. Soha sem láttak még olyan szép, okos gyereket. Két foga volt már is! Két

hetes korában huszonöt fontot nyomott! Ilyen gyerekek nem jön többé a világra!

Argila, mert ez volt a fiú neve, bámulatosan gyarapodott. Egy nap alatt többet nőtt, mint más gyerek egy hét alatt. Egy hónap múlva nagyobb bölesőt kellett neki csináltatni. Tíz hónapos korában már iskolába járt s ott is külön padba kellett ültetni. De nem csak a teste fejlődött, hanem a lelke is. Egy év alatt hét osztályt ugrattak vele. Két év múlva azt mondták a tanítók, hogy ez a gyerek már tud annyit, mint ök. Itt is volt az ideje, hogy bucsút mondjon az iskolának, mert 20 centiméter híján két méter magas volt, 160 fontot nyomott! Erősen serkedezett a bajusza.

Szép, derék fiatal ember lett belőle. Ügyes, kedves, tisztességtudó. Jobb keze lett az apjának, mert hét ember helyett dolgozott s egy nap alatt többet végzett, mint más ember egy egész héten. De az apja képe sokszor elborult, mikor eszébe jutott az ördög szava: „Tizenégy éves korában vissza kell adnod!” A felesége, meg a fia nem is gyantította, hogy neki mi fájt. Soha nem szólt nekik arról a szerződésről.

Luigi szerette volna megállítani az idő kerekét, de biz az csak haladt tovább a maga útján. Közeledett a rettenetes nap, végre el is érkezett. Az anyja azzal kedveskedett a gyermeknek születésnapjára, hogy kivitte magával a szőlőskertbe. Akkorára már megérett a muskotályszőlő, amit a fia olyan nagyon szeretett. Az apa nem tudott

Legnagyobb moly kár ellen biztosító Végh Gyula szücsmeister
DEBRECZEN, Piacz-utczán 42. Lampracht-palota.

1909/1 1-2 old.
Vieperulobol

Eröss Lajos lelkeszi installációja.

Beköszöntő beszéd a Nagytemplomban.

A presbyterium diszgyűlése.

Az elmúlt év őszén a debreczeni református egyházközség, néhai Kiss Áron, a tiszántuli református egyház püspöke és a debreczeni egyházközség lelkeszének elhunytaival megüresedett lelkeszi állásra egyhangú határozattal és nagy lelkesedéssel Eröss Lajost, a tiszántuli egyházkerület új püspökét bizta meg. Eröss Lajos a szokásos lelkeszi beköszöntőjét április 25-én délelőtt fogja megtartani, mely után presbyteri diszgyűlés lesz, melyen a püspököt üdvözi a presbyterium. A beköszöntő beszédre és a presbyterium diszgyűlésére a következő meghívót bocsátották ki.

Főtisztelendő és Méltóságos ERÖSS LAJOS püspök ur mint református egyházközségünk lelkesze, 1909. évi április 25-én délelőtt kilenc órákor a Nagytemplomban tartandó istentisztelet alkalmával tartja meg beköszöntő beszédjét.

Az istentisztelet után pedig az egyház tanácstermében presbyteri diszgyűlés lesz.

Az alulírott elnökség felkéri tehát az igen tisztelt presbyter urakat, hogy a jelzett napon, április 25-én, délelőtt fél kilenc órákor, az egyház tanácstermében, honnan testületileg vonulunk az istentiszteletre, ennek végeztével pedig a presbyteri diszgyűlésre teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Ennek a diszgyűlésnek egyetlen tárgya főtisztelendő és méltóságos püspök urunk, mint egyházunk lelkeszének, a presbyterium nevében való üdvözlése.

Debreczen, 1909. ápril hó 20.

Könyves Tóth Kálmán lelkeszelnök.

Simonffy Imre kir. tan. főgondnok.

A beköszöntő beszédet és a diszgyű-

lést megelőzőleg április 24-én szombaton délután három órákor az egyház tanácstermében presbyteri ülés lesz. Az ülésen bejelentik, hogy a püspök április 25-én tartja beköszöntő beszédjét.

Nincs többé koalíció.

Harc a pozsonyi mandátum körül.

Függetlenségi üzenet a 67-eseknek.

A koalíció életére jellemző tünet játszódik le most Pozsonyban, ahol a bankormányzóvá kinevezett Popovics Sándor képviselői mandátumáért verseng a függetlenségi és az alkotmánypárti jelölt.

— Ez a mandátum, — mondotta az alkotmánypárti pozsonyi főispán, Bittó Dénes, — az alkotmánypárté. Popovics alkotmánypárti volt és így az ő helyét csak alkotmánypárti foglalhatja el. Andrássy (nyilván is ez a vélekedése. A függetlenségi pártnak be kell tartania a kerületi megállapodásokat.

A függetlenségi párt hivatalos lapja ma így válaszol a főispánnak és Andrássynak:

— Hát ez a vélekedés ma már a legnagyobb mértékben anakronizmus. Ma, amikor a koalíció végét járja, nincsen semmi értelme annak, hogy az óriási többségben levő függetlenségi párt deferáljon az alkotmánypártnak, amelyen párt Pozsonyban tulajdonképpen nincs is. Anynyira nincs, hogy jelöltjük, Neusiedler Károly volt az, aki az ó-szabadelvű párt mellett mindvégig kitartott és még ma is ó-szabadelvűpárti. Annnyira nincsen Pozsonyban alkotmánypárt, hogy Neusiedlert csak

régi szabadelvűpárti szavazók támogatják. élükön azzal a dr. Tauféval, aki erőszakosan szervezett deputációt vezetett volt a darabont kormány elé. De ha lenne is Pozsonyban alkotmánypárt, akkor sem deferálhatna előtte a függetlenségi párt. A lojalitásnak, melyet a függetlenségi párt az általános választások alkalmával tanusított az alkotmánypárttal szemben, valóságos tulhajtása lenne az, ha most, amikor a koalíció alkonya bekövetkezett, még mindig átengedné a tért a függetlenségi párt.

Tehát vége a szerelemnek. Addig, míg tartott ez a szerelem, kedveskedhetett a függetlenségi párt az alkotmánypártnak, de most?

Az iparművészeti kiállítás berekesztése.

A kiténtetéseket később hirdetik ki.

Kedves, poétikus volt a mi iparművészeti kiállításunknak a befejezése is, méltó ahhoz a hangulathoz, melyet két héten át a mi közömbös világunkba varázsolni tudott.

Nem jó elgondolni, hogy ez a pompás kép, mely a kiállításba lépőket fogadta, egy-két nap alatt teljesen eltűnjék és ismét a nagy tornaterem falai nézegetnek álmosan egymásra, hol a minden ízében tökéletes, gyönyörű, modern lakás szobái és butorái voltak.

A kiállítás rendezője, Rácz Lajos dr. kamarai s. titkár iránt, különösen az ipari érdekelttség, másrészt a műérzékű közönség körében csztatlan az elismerés. Szépen fejezte azt ki tegnap a debreceni ipartestület hivatalos átiratában, melyben a kiállítást rendező-munkássággal a magyar ipar fej-

tovább uralkodni magán s kettőjüket ma gukra hagyta kimenni.

Argila hamarosan hazament, hogy esernyőt vigyen az anyjának, mert sötét fellegek tornyosultak az égen. Mikor a pitvarajtóhoz ért, meghallotta, hogy az apja hangosan sóhajtozza: „Argila, édes Argilám, ma oda kell, hogy adjalak neki!” ... A fiu nem tudta, mit gondoljon. Az már szegyet ütött egy kicsit a fejébe, hogy az apja éppen a születése napján nem megy ki veje sétálni. Talán beteg az öreg? Talán lázban beszél?

Aggodalmasan odament hozzá s ezt kérdezte tőle:

— Mi bajod van édes apám? Kinek adnál engem oda? En nem megyek el tőletek.

— Fiácskám — mondta az apa zokogva és átkarolta a nyakat. Pedig kell, hogy odaadjalak. Bár ne kellene! Ha már ennyit tudsz, akkor hát tudj meg mindent!

Es elbeszélte neki, hogy születése előtt mi történt akkor az erdőben. Argila elsápadt, de hirtelen erőt vett magán és elharszott hangon ezt mondta:

— Édes apám, én miattam ne sirj! Hiába sirunk, hiába sópáncodunk, azzal nem segítünk a bajon. Köszönöm, hogy jók voltatok hozzám. Az isten áldjon meg benneteket!

— Hová akarsz menni? kérdezte az apja reszkető ajakkal.

— Az én Uramhoz! — felelte Argila nyugodtan.

Ez alatt haza jött az anyja és keserves sirásra fakadt, mikor megtudta hogy elveszti fiát.

Argila könnyes szemmel bucsuzott el kétségbeesett szüleitől s kiment az erdőbe arra a helyre, ahol az apja megalkudott az ördöggel. Nemsokára odavágtatott egy lovas, fényes fegyverekkel. Alattomos pillanattal nézett rá s ezt kérdezte tőle:

— Kit keresel, Argila?

— Az én uramat! — felelte a fiu bátran, férfiasan.

— Akkor ül fel a lovamra! — parancsolta neki az ördög s villámgyorsasággal rohant vele a pokolba. Ott raparancsolt, hogy éleszsze a tüzet, melyben az elkárhozott lelkek kínlódtak. De Argilának megégett rajtok a szive és kihagyta aludni a tüzet. Akkor kihuzott három selyem fonalat a zsebéből, kiszabadított három lelket s még többet is kiszabadított volna, ha az ördög künn a pokol kapujában rá nem kiáltott volna:

— Argila, nem füstöl a kémény. Hát nem fűtesz becsületesen?

— Denogy nem! — felelte Argila s egy ugrással ott termett a kapufélfánál a három lélekkel együtt. Az ördög dult-fult mérgében, oda szaladt a kialudt tűzhöz, újra fölélesztette, teljes erejéből kirohant a pokolból s elbujt egy sziklabarlangba. Azt gondolta az ördög, hogy a fiu hazafelé vette az útját s éjjel nappal hiába kereste, nem akadt rá. Mikor Argila megint összeszedte magát a tiszta forrásvizben lemosta a sze-

gény lelkekről a kapzsiság, gőg és irigység szennyfoltját. Szent Péter csodálkozva nézett ki a menyország kapuján s megkérdezte az Urától, hogy ki az az ember, a ki az elkárhozott lelkekről lemossa a szennyet.

— Argila az! — mondá az Ur és megparancsolta Szent Péternek, hogy menjen le és kérje el az egyik lelket. Péter le is ment a tisztavízű forráshoz s így szólt:

— Argila, add nekem az egyiket a három közül!

De ő ezt felelte neki vissza:

— Nem könnyű dolog ám a lelket megmenteni Eredj csak le a pokolba s hozd magadnak egyet, ha kell.

Ekkor az Ur Jánost küldte le, de ő is üres kézzel ment haza.

— De most már lemegyek én magam — mondá az Ur szeliden mosolyogva. — Majd meglátom, hogy én tőlem is megtagadja ezt a kérést.

Odament az ifjuhoz, a szeme közé nézett mélyen, igaz szeretettel s édes hangon megkérdezte tőle.

— Argila, nekem magamnak csak ide adod az egyik lelket?

— A fiatal ember térdre borult előtte, kitárta karait s villogó szemmel kiáltotta:

— Uram, vedd az én lelkemet!

Ekkor az Ur szerető keblére szorította s a három megtisztult lélekkel együtt felvitte magával, a földnek porából az örök szeretet mennyei birodalmába.

Építkezési, csato-názási és gépészeti vasöntemények gyártására — bármely anyagu gépalkatrészek előállítására — gazdasági és ipari gépek szakszerű javítására — általában minden géplakatos, kazán és műkovács munkák végzésére — legjobban berendezett, legmunkabíróbb és legolesőbb is a

„Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság”

Gyártelep: a Hadházi-utcában. Raktár: Péterfia-u. 73. szám.

Telefon 466. sz.

Telefon 467. sz.

Kiváló szőlőmalmok, borprések, borszivattyúk, kerli-, udvari-, községi-kutszivattyúk és kertifecskeudok gyártásáért többszörösen kitüntetve.

lesztésére buzgó törekvéseért az ipartestület hálás köszönetét nyilvánította

A kiállításon résztvevők között a megnyitás napján, az ország legkiválóbb műkritikusainak részvételével megtartott bírálat eredményéről egyelőre csak az közölhető, hogy *nagyszámu kitüntetést szavaztak meg*; minthogy azonban ezek között igen számos nagyobb állami kitüntetést is hozott a zsüri javaslatba, amíg ezekre nézve a miniszteri jóváhagyások meg nem jönnek, az eredmény nem hozható nyilvánosságra. Annyi azonban bizonyos, hogy mindenki méltó és érdeme szerinti elismerést kapott. Ezt biztosítja azoknak az országosan tisztelt szakembereknek névsora is, akik a zsüri tagjai voltak.

Abdul Hamid szultán marad.

Az ujtörökök visszavonulnak.

A török forradalom vége.

Törökországban az általánosan óhajtott béke, melyet annyi véráldozat hozhatott meg, ma végre létrejött. A békepontokat holnap írják alá. Legfontosabb ezek közül, hogy Abdul Hamid szultán detronizálását elejtik és hogy az ujtörökök lemondanak a főváros okkupálásáról.

Mai távirataink a török eseményekről a következők:

A szultán remél.

Páris, április 21. A Havas-ügynökség jelenti Konstantinápolyból, tegnapi kelettel: *Dzevat bej, a szultán első titkára ma kijelentette, hogy a szultán semmiféle olyan levelet nem kapott, amely lemondását követelné és hozzá tette, hogy ha a hadsereg kívánná a szultán lemondását, e kívánság nak a szultán azonnal eleget tenne.* Dzevat bej kijelentette továbbá, hogy a szultán tökéletesen nyugodt. A szultán nemesak a tartományokból, hanem Szalonikiból is és a hadsereg köréből is hódoló táviratokat kapott. Azt hiszik, hogy a macedón csapatok holnapra várják a konstantinápolyi helyőrséggel folytatott tárgyalások eredményét.

Konstantinápoly, április 21. A szultán még nem tekinti magát elveszettnek. A Yildiz-palotában tegnap reggel óta látszólag teljes nyugalom uralkodik, de a kulisszák mögött annál lázasabban folyik a munka. A nagyvezér órák hosszán át időzött a szultán-nál és benyújtotta lemondását. A szultán csak nagy erőlködéssel és hosszas rábeszélés után bírhatta rá a nagyvezérről, hogy legalább még néhány napig maradjon meg hivatalában. Egyidejűleg tárgyalásokat folytat a Yildiz palota titkársága és az orosz, francia és angol nagykövetség között. A palota és Csataldzsa között sűrűn váltottak táviratokat.

Kavarodás a trónörökösödés körül.

Konstantinápoly, április 21. A kormány felhivatalosa megcáfolja azt a hírt, hogy a szultán a zendülő katonákat megvesztegette és azt mondja, hogy az ujtörök csapatok nem fognak a városba bevonulni. Ugy lát-szik, hogy a sejk-ül-izlamnak komoly aggodalma támadt a szultán lemondásáról

szóló fetva ellen, legalább ő maga azt mondta ismerőseinek, hogy a szultán lemondásáról szóló hírek alaptalanok. A trónöröklés kérdése is nehézségeket okoz, mert Resad effendi állítólag vonakodik a trónöröklést elfogadni. Juszuf Izzedin effendi kinevezéséről pedig a bizottság hallani sem akar. Nincsen kizárva, hogy a szultán maga taktikai okokból vissza fog térni régi tévére és kedvenc fiát, Urhan Eddin effendit fogja majd trónörökössé kinevezni.

A tengerészek a szultán mellett.

Konstantinápoly, április 21. Tegnap délután rendkívüli miniszteri tanács volt, amelynek határozatai a Hadenklöibe a főhadiszállásra táviratoztak. A macedóniai főparancsnok proklamációi energikus hangjakkal a lakosságban jó hatást tettek, de a konstantinápolyi helyőrséget nem elégitették ki. Számos bűnbánó szaloniki vadász átpártolt az ujtörök hadsereghez. Teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy a szultán hadségei tegnap fölkeresték az összes kasszárnyákat s a katonákat a szultán iránt való hűségre biztatták. Nagy gondot okoz a haditengerészet viselkedése. A tengerészek legnagyobb része hű a szultánhoz s a hadihajók jó vezénylet esetében könnyen paralizálhatják a szárazföldi hadsereg műveleteit. A fővárosban tegnap óta nagyon nyomott a kedv. Megvannak ugyan győzdeve, hogy a csapatok békésen fognak bevonulni s tartózkodni fognak minden vérontástól, de a döntés halogatását nagyon veszedelmesnek tartják. A kormány most tárgyal az ujtörök csapatokkal bevonulásukról s kerülni akarja az ellenséges csapatok összeütközését. Későn este lemondták a kamara ülését, mert sok képviselő attól fél, hogy tuszokul visszatartják őket.

Az ujtörökök előnyomulása.

Konstantinápoly, április 21. Az ujtörök katonák Mauser puskával és kétszáz tölténnyel vannak ellátva. Az angol katonai hatóságokat meglepte a gyorsaság, melyvel a mozgósítás történt.

Konstantinápoly, április 21. Az előnyomuló hadsereg az egész Boszporust körülzárta. A konstantinápolyi lakosság szimpatizál az előnyomuló hadsereggel és több hadihajó is átpártolt az ujtörökökhöz.

London, április 21. Az ujtörököknek az a tervük, hogy megszállják az összes középületeket és mindazokat, a kiknek az ellenforradalomban részük volt, katonai törvényszék elé állítsák és végrehajtsák a hozandó ítéletet.

Meggyilkolt képviselők.

Szt.-Stefano, április 21. Késő éjjel érkezett távirat jelenti, hogy a szofták tiz képviselőt meggyilkoltak. A hírt nem erősítették meg.

Meg van a béke.

Konstantinápoly, április 21. A forradalom lecsendesülését biztosító béke megvan. A béke alapfeltételeit a következő hat pontban állították össze.

1. Abdul Hamid szultánnak a detronizálását elejtik.
2. A helyőrséget a török fővárosból elbocsájtják.
3. A helyőrség helyébe szaloniki csapatok jönnek.
4. Az ujtörök csapatok lemonda-

nak a Konstantinápolyba való bevonulásáról.

5. A rendre hatszáz macedón csendőr fog felügyelni.

6. Az összes csapatok új esküt tesznek.

A városi takarékpénztár.

A kötvények beváltása.

A kiküldött bizottság ülése.

Ma délután a városházán ülést tartott a városi takarékpénztár tervezetének tárgyalására kiküldött bizottság. Az ülésen komoly viták voltak. Különösen behatóan tárgyalták azt, hogy beváltsa-e a város a kötvényeket vagy nem. A Poroszlay László javaslatát fogadták el erre vonatkozóan, aki azt ajánlotta, hogy a takarékpénztár tőkéje a városi készpénzbetétekből, alapítványi pénzekből, idegen betétekből és a nyereségből álljon.

Majd a létesítendő takarékpénztár üzletkörülről tárgyaltak, mely után véget ért az ülés.

A nagyfontosságú tanácskozásokat holnap folytatják.

Az ülés lefolyásáról részletes tudósításunk a következők.

Az ülésen Kovács József polgármester elnökölt. Jelen voltak Vecsey Imre főjegyző, Magoss György, Vargha Elemér dr., Kernhoffer József, Zádor Lajos, Schwartz Vilmos, Poroszlay László, Szántó Sámuel bankigazgatók, Komlóssy Arthur, dr. Tüdös János, Roncsik Lajos, Falk Lajos, Kenézy Gyula dr.

Az ülés megnyitása után Vecsey Imre főjegyző ismertette a takarékpénztár ügyét, melyben a legutóbbi közgyűlés már határozatot is hozott. Előterjesztette jelentését, amely javaslatot foglal magában. Vecsey Imre kijelentette, hogy a részletek megbeszélésére alkalmasnak látná egy szűkebb körű bizottság kiküldését. Azután áttért arra, hogy a közgyűlés a város tulajdonát képező regálé kártalanítási kötvényeket átengedte a városi takarékpénztár üzemeltetésére s ennek beváltása volna az első feladat.

E körül hosszú vita indult meg. Szántó Sámuel dr. nem helyesli, hogy a kötvények beváltassanak, jelenleg azoknak igen alacsony árfolyamuk van.

Zádor Lajos szerint sincs szükség a kötvények beváltására, mert kár az ilyen állami értékpapirokat a kézből kiadni. A város ugyanis felelős minden vagyonával a takarékpénztár üzemeltetéséért. Azzal kell tisztában lenni, hogy a takarékpénztár üzleti tőkét felmutatni, ezt szükségtelenné tartja, miután ez a pénzügyi intézet nem lesz részvénytársaság.

Kernhoffer József kijelenti, hogy Pécs város is most állította fel a községi takarékpénztárt, de ott nincs szó üzleti tőkékről. A város előlegez bizonyos összeget a pénztárnak. Ami a könyvek devinkulását illeti, nem hinné, hogy azt a belügyminiszter engedélyezné.

Kovács József polgármester úgy tudja, hogy a miniszterium nem igen veszi jó néven, ha a városok takarékpénztárjainak felállításánál összes vagyonukkal felelnek, ezért szükségesnek látja az üzleti tőkének meghatározását.

Márk Endre szerint a városi takarékpénztár sikere nagyban függ attól, hogy a város egész vagyonával felel.

Tüdös János felfogása szerint a törvény szempontjából mindegy, ha kimondjuk azt, vagy nem, hogy a város felelős az üzleti ténykedés miatt. A magánjog szerint felelősséggel tartozik. Az a véleménye, hogy a kötvényeket ne váltsa be a város. Miután Debrecennek készpénze van, helyes volna, ha üzleti tőke céljaira engedné át azt a város.

Komlóssy Arthur azt hiszi, hogy a felelősség tekintetében mindenki egy néze-

ők támogatják, aki erőszakosan volt a darabont is Pozsonyban ferálhatna előtte litásnak, melyet nos választások alkotmánypárttal a lenne az, ha konya bekövetké a tért a füg-

nek. Addig, míg kedhetett a füg anypártnak, de

kiállítás se.

b hirdetik ki.

a mi iparműve- jezése is, méltó két héten át a varázsolni tudott. gy ez a pompás- öket fogadta, egy- jék és ismét a- getnek álmosan- zében tökéletes, obái és butorái

Rácz Lajos dr. önösen az ipari érzékű közönség érés. Szépen le- ceni ipartestület- ben e kiállítást magyar ipar fej-

gőg és irigység csodálkozva né- apuján s megkér- az az ember, a ki lemossa a szeny-

ndá az Ur és meg- k, hogy menjen le- Péter le is ment- y szólt:

az egyiket a há-

vissza:

olog ám a lelket e pokolba s hozz-

küldte le, de ő is

megyek én magam en mosolyogva. — u tölem is megta-

a szeme közé né- titel s édes hzngon

agamnak csak ide

rdre borult előtte, szemmel kiálltotta: n lélkemet!

keblére szoritotta lélekkel együtt fel- k porából az örök- nába.

akatosság"

Ha-u. 73. szám.

Telefon 467. sz.

szóróron kiállításra.

ten van vele. A városnak összes vagyonával felelnie kell a takarékos üzemelésért. A regálé kötvényeket ő sem tartja célszerűnek devinkulálni. Előadja, hogy a gráci városi takarékos alapszabályai szerint az üzleti tőke a betétekből és nyereségből áll.

Falk Lajos elegendőnek tartja, ha a folyó tőkét a város előlegét a nyereséget és az idegen betéteket jelölnék meg.

Szántó Sámuel dr. a jelenleg más bankoknál elhelyezett pénzeket is a városi takarékos üzleti tőkéjéül kéri adni.

Poroszlav László a ragale kötvények értékét nem tartja alkalmasnak az üzlet megkezdéséhez. Erről később lehet szó, ha arra szükség lesz. Egyelőre elégséges, ha a más intézetnél elhelyezett összegek bocsájthatnak a takarékos rendelkezésére.

Tüdös János dr. hozzájárul ahhoz, amit Falk mond, de kívánja, hogy a kötvények felett is rendelkezék a takarékos, azonban azok eladása felett a törvényhatóságnak kell határozni.

Kovács József polgármester hosszadalmas eljárásnak tartaná azt, hogy a közgyűlés döntson a ragale kötvények eladása felett, mert megtörténhetik, hogy megfelelőbbek a határozatot és 2 évig is elhúzódhatik a dolog.

Zádor Lajos azt a módosítást ajánlja, hogy a takarékos üzleti tőkéjét e betétek, üzleti haszon és a lekötött értékpapírok képezzék.

Magoss György dr. szerint a közgyűlés beleavatkozása megkötne a takarékospenztár üzleti mozgását.

Tüdös János dr.: A takarékos lekötött sége képezne a legteljesebb biztosítékot a hitel terén.

Falk Lajos fenntartja indítványát, hogy t. i. a takarékos üzleti tőkéjét a városi készpénzbetétekből, alapítványi pénzekből, idegen betétekből és nyereségből áll.

Poroszlav László ily formába öntötte a vita tárgyát képező üzleti tőkét meghatározó pontot: az üzleti tőke a városi készpénzbetétekből, alapítványi pénzekből, idegen betétekből és nyereségből áll.

A bizottság elfogadta ezt a formát s egyben amellel döntött, hogy a regálé kötvények eladása felett a városi közgyűlés nem határoz, miután azt a takarékos céljaira már átengedte, azonban elhelyezik a takarékospenztárban.

Ezután foglalkozott a bizottság azzal, hogy a takarékospenztár mily üzletekkel foglalkozzék. És pedig: betét, folyószámla kellő fedezet mellett, jelzálog, kézizálog, lombard-üzlet, építkezési kölcsön folyósítása, törlesztéses kölcsönök adás-vétele, üzlet, állami értékpapírok vétele, váltók le- és visszszámítás, pénzkészletek jóhitelű intézeteknél való elhelyezése, cheque- és clearingforgalom, ingatlanok vétele és leszámítása.

A bizottság tárgyalásait ma délután 5 órakor folytatni fogja.

Az ülés 8 óra előtt ért véget.

Színház.

Műsor.

Csütörtökön, „B” bérletben, Király, vigjáték.

Pénteken, „C” bérletben, Körmendi Margit és Kardos Géza vendégfellépéssel, Három testvér, vigjáték.

Szombaton, „A” bérletben, Remény, dráma.

Vasárnap délután, bérletszűnetben Felhő Klári, népszínmű.

Vasárnap este, bérletszűnetben, Hódító keringő, operátte.

Se önálló bank, se katonai engedmények.

A banktárgyalásokat befejezték.

Az új kormány programja.

A helyzet a lehető legrosszabb, se önálló bank nem lesz, se katonai engedmények nem lesznek. E helyett kapunk nemzeti színű szalagocskákat, de ezt is csak a zászlók nyelére.

A banktárgyalásoknak ma vége lett. A helyzetről a következők a távirataink:

Tanácskozások.

Bécs, április 21. A bankgassei magyar palotában ma már a korai délelőtti órákban több rendbeli értekezlet volt. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök már reggel nyolc órakor fogadta Papp Elek miniszteri tanácsost, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Azután Vértessy Géza államtitkár jelent meg a miniszterelnöknek, aki később Skerlec Iván báróval dolgozott. Kilenc óra után a miniszterelnök Andrássy Gyula látogatását fogadta. A miniszterelnök és a belügyminiszter között való tanácskozás hosszabb ideig tartott s egy részén jelen volt Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is. Háromnegyed tíz órakor Bilinski lovag osztrák pénzügyminiszter látogatta meg Wekerle miniszterelnököt s vele tíz órakor Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter dolgozószobájába ment, Kossuth Ferencnél már kilenc órakor Apponyi Albert gróf is tett látogatást. Néhány perccel 10 óra után Kossuthnál megjelent Bienenrth báró osztrák miniszterelnök s vele rövidebb ideig tanácskozott.

Andrássy és Apponyi.

Bécs, április 21. Andrássy Gyula gróf a mai délelőtti folyamán hosszabb ideig tanácskozott Apponyi Albert gróffal. Andrássy a bécsi banktárgyalásokon nem fog résztvenni. Bécsi tartózkodásának főleg az a célja, hogy a kabinet tagjaival tanácskozzék; egyúttal kihallgatáson fog megjelenia királynál is. Ez a kihallgatás alkalmasint még ma lesz.

A banktárgyalások.

Bécs, április 21. A két kormány között való banktárgyalások ma délelőtti egyenyed 11 órakor kezdődtek a bankgassei magyar miniszteriumban. A tanácskozáson magyar részről Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Sztéryny József kereskedelemügyi államtitkár, továbbá Pap Elek és Teleszky János miniszteri tanácsosok, osztrák részről pedig Bienenrth báró miniszterelnök, Bilinski lovag pénzügyminiszter, valamint Wimmer Nándor minisztertanácsos vett részt.

Bécs, április 21. A két kormány között a kartellbank ügyében a tárgyalások ma délben befejeződtek. Az osztrák kormány a végleges választ holnap délben adja át, amikor a két kormány újra összeül.

Mi lesz a lemondás után?

Bécsben a magyar miniszterek most már kevésbé a bankról, mint inkább arról tárgyalnak egymás között és a királynál, mi lesz a kormány lemondása után és miképpen lehetne a békes kibontakozásra alapot találni. A kilátások nagyon komorak. A katonai kérdésekben ugyanis körülbelül épp oly merevség mutatkozik, mint a bankkérdésben. Kossuth Ferenc próbálja ugyan lazítani a talajt, de nehezen megy. — Igyekszik feleleveníteni Andrássy tervét, amely még a nemzeti küzdelem idejében került az illetékes katonai körök elé és amelynek a változott szituációhoz alkalmazott lényege az, hogy katonai engedmények árán tegyék lehetővé a kérdés eluminalását.

Ami a katonai kérdésekben elérhető, azt már tudják a magyar miniszterek. Létszámemelés, a két évi szolgálat keresztülvitelével kapcsolatos háromnegyed milliárdnyi áldozatok ellenében a közös hadügyminiszterium a következő neveltséges rekompenciákat hajlandó:

1. a magyarországi ezredek csökkönjáról és derékóvéről leveszik a két fejtűsast, de nem azért, hogy a magyar címer tegyék helyébe, hanem azért, hogy a király nevének kezdőbetűit alkalmazzák.

2. A magyar ezredek zászlóinak nyelére vörös-fehér zőrd szallagot alkalmaznak.

Schönaich közös hadügyminiszter Kossuth Ferencel is közölte, hogy fenti lappáliakon kívül egyéb engedményekre nincs kilátás.

A possibiliis program.

Mindezek alapján az új kormány helyzete igen keserves lesz, mert a következő program alapján kell a kormányzást vállalnia:

1. A házzabályok végleges revíziója klotúrral.

2. A közös bank fentartása 1917-ig kikötés nélkül.

3. Katonai létszámemelés fenti vivmányokkal.

4. Általános választói jog.

Ha ennek a programnak legyűrhetetlen akadályai mutatkoznak, a jövő kömany felhatalmazást fog kapni a képviselőház feloszlatására, előbb azonban meg kell csinálni a végleges házzabályrevíziót.

Természetes, hogy a magyar kormány, különösen Kossuth mindent elkövet, hogy e program vasláncát keresztül törje, de a kilátások nagyon vigasztalanok. Éppen ezért Kossuth, mint Bécsből jelentik, figyelmezteti Aehrenthal és Schönaichot, hogy a maguk részéről igyekezzenek minden lehetőt megtenni kedvezőbb bázis elérésére, mert a fönt jelzett program ezidőszertint keresztülvihetetlennek látszik.

Mig a kormány tárgya'asai során minden kérdésben a legridegebb ellenállással találkozik, idehaza a függetlenségi párt egy része tegnap este rögtönzött értekezletet tartott, amelyen lelkesen tüntetett az önálló bank mellett és arra

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” háziszappana.

az állásontra helyezkedett, hogy engedni nem fog. Béc hírek szerint a pártnak ez a manifesztációja a tárgyaló miniszterekre igen kínos hatással volt. A hatvanhetesek palotatorradalomnak minősítették ezt a hirtelen érkezőt. Maga Kossuth is rossz néven vette, mondván, hogy lehetetlen eredményre jutni, ha a párt bármely kérdésében elébe vág az eseménynek és leszögezi magát.

A kormány lemondása.

Budapest, április 21. Késő éjjel érkezett távirat adja hírül, hogy hivatalos jelentés szerint a kormány szombaton adja be a lemondását.

Budapest, április 21. A Neue Freie Presse rendkívül komolyan tárgyalja az Andrássy kihallgatását és a belügyminiszterben látja az új kormány elnökét.

A selyemzsinór.

*

Lelölik a trónról, elkergetik, száműzik a szultánt. A rettenetes hatalmu török császárt, akinek nagyságáért fanatikus milliók bo'dogan rohantak a halálba. Akinek helytartói, a kegyetlen pasák handszárral vágják ki az adót a nyomorult nép testéből és akinek elég volt a szeme rebbenése, hogy vigyék a selyemzsinórt — egynek vagy százazreknek, ha a rettenetes ur megunta az életüket. Az ő akaratára legyilkoltak vére pirostra hányszor füstötte a Boszporuszt és hányszor hangzott hiába a halálordítás szőnyeges palotája felé, ahol ópiumtól, dicsőségtől meg szerelemtől részegen kacagott buja odaliszkjai között.

Haha...! Fordult a világ. Most az elgyötört milliók kacagnak. Most a szultánnak küld selyemzsinórt a népi Jajzó helyett szabadságos seregek kemény szava zeng a tavaszfényben uszó Boszporusznál és a népakarat elől remegve menekül a keleti császár s vele rohannak átokkal terhelt utolsó janicsárjai.

Fantázia nem szülhet olyan álomképet, minőt most az ozmán birodalomban lejátszanak. És talán még soha, sehohsem történt meg, hogy a boszu és bukás olyan hamar utóljérje a reakciót, mint Törökországban. Máról holnapra, néhány óra alatt vívták ki tavaly az alkotmányt az ifjutorokok, és ugyancsak egyik napról a másikra üzik el szent szabadságuk elárulói. Sajat hadsereg kényszeríti Abdul Hamidot a vezeklésre és Konstantinápolyban egyetlen ember sem akad, aki az ifjutorokok ellen fegyvert merne ragadni. Mindez pedig nem jelent egyebet, minthogy az abszolutizmus végleg megbukott. Nemcsak Stambulban, de a földön mindenütt. Ha Abdul Hamid után jön is Resad herceg, az új szultán, meg kell tanulnia, hogy a selyemzsinórban immár csak akkor van erő, ha a népek fonják a zsarnokok számára.

A szerelmi leány öngyilkossága.

Menyasszói ruhában a halálba.

Szerelmi dráma Hajdunánáson.

Megható öngyilkossági történet játszódott le ma délután Hajdunánás községben. Egy szép fiatal leány az áldozat, aki szerelmi bánat miatt ölte meg magát. Az érdekes öngyilkosságról a következőket jelenti hajdunánási tudósítónk:

Régóta szerelmi viszonyt folytatott Péntek Zsófia parasztleány a falu egyik daliás legényével. Szerették egymást nagyon. Ez a nagy szerelem lett azután nekik a vesztők.

A gazdag legény szülei ugyanis ellemeztek a házasságot. Nem akarták, hogy fiuk szegény leányt vegyen el feleségül. A fiu pedig épen nem viselkedett kitarotán. A leány észrevette, hogy hajlik a szülei szavára. A szerelmesek ezután már titokban is ritkán találkoztak.

Péntek Zsófiát rettenetesen elkeserítette vőlegénye hűtlensége. Elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Felöltözött a fehér menyasszonyi ruhájába és megvetette a fehér menyasszonyi ágát. Aztán félig itta ki a gyufaoldatot tartalmazó poharat. Három napon keresztül szenvedett rettenetes kínokat a szerencsétlen leány, míg azután a halál megszabadította a szenvedéseitől. Temetése holnap lesz.

A debreczeni ügyészségnek jelentést tettek az öngyilkosságról.

Elvágató lovakon a halálba.

Egy fiatal legény szerencsétlensége.

A munka áldozata.

Véres szerencsétlenség történt tegnapi Hajdunánáson. A munka követelte meg a maga áldozatát, egy fiatal kocsiist ragadva ki az élek sorból. A véres esetről a következőket jelenti tudósítónk:

Megterhelt szénásszekérrel igyekezett a városba Nagy László 18 éves kocsiistegény. Sötét este volt már, mikor a lovak az országúton poroszkáltak tova a terhökkel. Természetes, hogy a fiu is szeretett volna sietni, hogy minél előbb otthon legyen — Sebesebb menetelre ösztökölte tehát a lovakat.

Ez lett a veszte. A sebesen vágató lovak me vadultak egy fordulónál és örült száguldásba esaptak át. Nagy nem bírta megfékezni a tüzes állatokat.

A vad vágatás különben annyira ki merítette, hogy egyensúlyát veszítve megcsuszott és a lovakon keresztül a gyepő közé esett. A lovak ettől még jobban meg vadultak és cipelték magokkal a szerencsétlen kocsiist. Csak egy kilométerrel arrébb tudták megfékezni a megvadult állatokat.

Nagy Lászlóról ekkor már csafatokban csüngött a hus és nemsokára ki is szenvedett. A tragikus véget ért kocsiist, ki iránt Hajdunánáson nagy a részvét, holnap temetik el.

A debreczeni ügyészség, melynek táviratilag tettek jelentést a halálos szerencsét-

lenségről, megindította a vizsgálatot annak a felderítésére, hogy terhel-e valakit felelősség a szerencsétlenség ügyében, vagy pedig a saját vigyázatlanságának lett az áldozata Nagy László.

HIREK

A református egyháztanács ülése.

A debreczeni református egyház április hó 24-én — szombaton — délután három órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart. Az ülés fontosabb tárgyai Eröss Lajos püspök április 25-én tartja beköszöntő beszédjét. A püspök levele a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletének közlésével a ref. egyház elemi iskolai tanítói és tanítónői fizetésének kiegészítése és korpótlékának megadása tárgyában. Az esperes körlevele a Kálvin-alapra nagyobb mérvű gyűjtés tárgyában s a lelkesítő kar véleménye. Az esperes megerősítve visszaküldötte az 1909 évi költségelirányzatot. Az egyházmegyei közgyűlés határozata a presbyteriumnak és egyházközségi közgyűlésnek a parochialis körök szerinti szervezkedés tárgyában. Az új adókules megerősítése, ennek alapján az 1909-ik évi egyházi adó kivétele, a közszemlére kitétel iránti intézkedés. Az ösztöndíjosztó bizottság beterjeszti jegyzőkönyvét az 1908-9. iskolai év második felére járó ösztöndíjak kiosztásáról.

Kossuth a királynál. Buda-

pestről táviratozza tudósítónk. Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi minisztert szombaton, április 24-én fogja a király kihallgatáson fogadni.

Sorsolás az Istvánffy-tárlaton.

Szávay Gyula iparkamara titkár, Székér Ernő, Kőöcsy Kálmán dr. ügyvéd jelenlétében az Istvánffy kiállításon (1. kaszinó éttermében) az első ciklus sorsolás április 21-én délután hat órakor megjejtett. A 47. számú sorsjegy, Vida Ilona urnó, orsz. árvaházi gondnoknő nyerte meg. A mester ez uton is kéri a 47. szám tulajdonosát, hogy sziveskedjék a tárlatra elfáradni, s a kiállított s azzal ellátott 100 koronás képet kiválasztani. A Kaszinó évi közgyűlése miatt szombat és vasárnap a kiállítás zárva lesz, — de hétfőtől kezdve május hó 3-ig ismét — a sorsolás folytatásával kényszer nélküli 1 koronás belépővel megnyitattik.

Mézők a debreceni vízműveknél. A magyar mérnök- és építész-egylet debreceni osztálya e hó 22-én, csütörtökön, a városi vízmű munkálatok tanulmányozására kirándulást rendez. Találkozás délután három és fél órakor a Royal kis-teremben. Jeleutkezesek csütörtök délelőtt tíz óráig az egylet titkárához, Pavlovits Károly műépítészhez (Piac-utca 42.) intézendők.

A német trónörökös Bukarestben.

Bukarestből táviratozzák. A Tedeum előtt Károly király a német trónörökösét és kíséretét fogadta. A királyi család összes tagjainak jelenlétében a trónörökös felolvasta Vilmos császár levelét, amelyben a királynak üdvözlét fejezi ki hetvenedik születésnapja alkalmából és barátságos érzelmeinek, valamint a király által a német hadsereg iránt tanusított érdeklődésnek elismerésül a tábornoki rangot adományozza Károly királynak. Végül kifejezést adott a maga és az egész német hadsereg azon kívánságának, hogy Isten még sokáig éltesse Károly királyt. A trónörökös ezután a császár nevében átnyujtotta a magas méltóság jelvényét. — Károly király mélyen meg-

HARABÉCZY FEST, MOS, TISZTIT
DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 42.

hatva karjaiba zárta a trónörököszt és azután ezt válaszolta:

Igen nagy boldogsággal tölt el e meglepő kitüntetés, amelyet ő császári és királyi felsége számomra készített, amidőn dicső hadseregének tábornokává nevezett ki.

Zalányi János halála. A debreceni kollégiumnak gyásza van. Egyik kiváló és nagy tudású tanárját érte utól a halál: Zalányi Jánost. Gyászlobogó hirdeti az öreg főiskola veszteségét, amelynek gimnáziuma kiváló mathézis-fizika tanárát veszítette el az elhunytban. Zalányi Jánost mindenki ismerte és úgy a növendékei, mint kollégái és a társaságok becsülték és szerették a vidám, kedves embert. Tudása, tudománya előtt mindenki meghajolt Kézikönyvét egész Magyarország szerette használni, mélyen járó, tudományos művei pedig a szakköröket hódították meg. A kollégium elhunyt tanárának temetése ma délután lesz, amelyen részt vesz az egész kollégium tanári kara, ifjúsága a főiskolai kántussal az élen. Temetése nagy és impozáns mértékben fog lefolyni.

A debreceni angol klub. Az angol klub vezetősége telkéri a klub tagjait, hogy pénteken délután 6 órakor a Nagyerdőben levő Dobos-pavillonban megtartandó összejövetelen megjelenni sziveskedjenek.

Uj főrabbi Nyiregyházán. Magasztos, szép és lelket emelő napja volt ma a nyiregyházi zsidóságnak. Főrabbit iktatott be. Dr. Bernstein Bélát. Szép volt és lélekemelő az ünnepély. Résztvett benne vallás-különbőség nélkül Nyiregyháza város társadalma. A főrabbi egy különtéssel dében érkezett meg a vasuton, ahol már sok százfőnyi ember várta, élen a hitközség előljáróságával és képviselőtestületével. A főrabbihoz a hitközség elnöke és Májerszky Béla polgármester beszédet intéztek, melyre Bernstein Béla dr. meleg köszönő szavakkal válaszolt. Majd a város négylovas fogatán a templom elé hajtottak, ahol átadták a főrabbinak a templom kulcsát. A templomban, hol a beiktatás volt, Vay Gábor gróf főispán vezérlete alatt jelen volt Nyiregyháza egész előkelő társadalma, Debrecenből Krausz Vilmos főrabbi és Fenyő Sándor hitközségi elnök vezetésével sokan mentek át Nyiregyházára, hogy üdvözöljék az új főrabbit.

Iskolaszéki ülés. A debreceni református egyház iskolaszéke április hó 22-án délután négy órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárnyak: Több tanítónő, tanító hosszabb szabadságolása Folyó ügyek.

Gyilkos villám. Lipáról jelentik: Temesvárfalu községben a múlt éjjel hatalmas felhőszakadás volt villámlás és mennydörgés kíséretében. Sztonka János uradalmi kocsis az istállóban nyitott ablak mellett aludt, miközben a villám lecsapott és Sztonkát agyoncsapta. Az istálló tüzet fogott, de a cselédesség még idejében elolotta. A marhaállományban nem esett kár.

Nagy betörés Debrecenben. Nagy betörést követett el Bíró Lajos 16 éves lakosinas az elmúlt éjszaka Jándi Bálint debreceni hentes üzletében. Felfeszítette a kulccsal az üzlet ajtaját, feltörte a pénztárt és onnan mintegy 500 koronát ellopott. Dobos rendőrbiztos erélyes nyomozása folytán megkerült hamarosan a tettes és a pénz.

Baleset hajtás közben. Könnyű végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap Mártonfalván. Sári János kocsis lett áldozata kicsi híján a vigyázatlanságnak. Nem vigyázott lováira, akik aztán megiramodtak. Csak nagynehezen lehetett megfékezni a nekivadult állatokat — közben azonban Sárinak eltört a balkarja. Beszélítették a debreceni közpórházba.

Leleplezett bünbarlang. Névtelen levél alapján csinált jó fogást tegnap Dobos rendőrbiztos és Tóth detektív. Egy nagyszabású bünbarlangot leplezett le az éjszaka sötétében a Csillag-utca 8 sz. háznál. Benn éppen garázda csoport dobzódtott. A rendőrség elfogta és bekísérte a tilos mulatóhelyen talált pillangókat, névszerint: Székely Máriát, Székely Paulát és Szemán Margitot.

Házasságok. A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő pár jelentkezett házasság megkötése végett: Rezei Agoston g. kath. járásbírósi jegyző Köhalmi Ilona r. kath., Pócsi Gábor ref. bádogos, Kertész Erzsébet ref., Lindenfeld Ferenc izr. fűszerkereskedő. Gyémánt Szereána izr., Dienes Sándor ref. szobafestő segéd, Nagy Erzsébet ref., Bordós István ref. bérlő, Lovász Mária ref.

A megfuladt csecsemő. Hirt adunk tegnapi számunkban arról a borzasztó esetről amely élénken foglalkoztatta a rendőrséget. A gyermek anyja azt vallotta, hogy tegnap reggel a vásárra ment és mikor hazajött, megfuladva találta az apróságot az ágyon. A rendőrség megállapította, hogy gondatlanság nem forog fenn.

Megrabolt kovácssegéd. Egy betörő alaposan megkárosított tegnap egy szegény kovácslegényt, akinek csaknem mindenét elrabolta. Gulácsok Ferenc Bereket-utcai lakására ismeretlen tettes hatolt be, feltörte a ládját és onnan minden elvihetőt elemelt. A rendőrség keresi a kovácssegéd betörőjét.

A nap halottai. A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Nagy Sándorné ref. 29 éves, Szemán Mária ref. 23 napos, Drabik Zoltán r. kath. 2 hónapos Zalányi János ref. főiskolai tanár 39 éves, Bujdosó Erzsébet ref. 20 éves, Homója Béla r. kath. 9 hónapos.

Hazardjáték. Dári János fuvaros panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek 100 kor. pénzét ellopták. A rendőrség kiderítette, hogy Hainal-utca 5 sz. koresmában huszonegyezte el a pénzt a koresma gazdájával és egy cigányval. A rendőrség megindította az eljárást a hazardjátékosok ellen.

Osztálysorsjá.ék. Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték ma húzásán a következő számú rsjátéjsjegyt nyertek:

2000 koronát és 6000 korona jutalmat nyert: 102565.

200000 koronát nyert: 70571.

5000 koronát nyertek: 3497 57938 78674 87401 98425

1000 koronát nyertek: 1919 11099 30676 34123 47368 49956 50668 53409 60988 77902 90014 10746 109646 121258.

500 koronát nyertek: 2677 17565 28992 27308 34027 38512 44213 46591 48345 55254 58551 71546 71836 79430 11413.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Dr. Vajda József ügyvéd irodáját Piacz utca 71. szám alá helyezte át. (Schwarz Vilmos butorgyáros házában, a Megyeházzal szemben.)

Elveszett a baromvásártértől a piactéig többfajta kis kucsa. A becsületes megtaláló illő jutalmra részesül a tulajdonosnál. Csím a kiadói atalban.

Kolibri szivarkahüvely kölcsönleges szópórával feltétlenül ismerje meg mindenki kapható Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

Kugler (Gerbeaud) cukorkák eredeti omagolásokban gyári árban kaphatók Hegedűs és Sándor cég főraktárában, Kossuth utca 11.

Kugler (Gerbeaud) cukorkák főraktára Kossuth Gézaúal.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreceni bizományos távirati jelentése Budapest. 1909. április 20.

Készaru 10-el olcsóbb.	
1909. októberi buza	11.73—74
1908. májusi buza	13.93—94
1909. áprilisi buza	14.04—05
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	9.23—24
1909. áprilisi rozs	9.60—61
októberi zab	7.75—7
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	8.30—81
1900. májusi tengeri	7.49—50

Regény-Csarnok.

bojár leánya.

— Regény. —

(32) Irta: Vértesi Arnold.

— Csak azt akarom még kérni öntől, szólt az öreg bojár — hogy ha lehetséges, maradjanak itt Marinával. Nekem nincs ellenvetésem arra, ha ön mindenképp vissza akar menni Magyarországra és Marina tartozik követni férjét; hanem szeretném nagyon szeretném ha itt maradnának. Ősem negyven év óta birták e helyet és Marinának kedves, mert itt született.

Az öreg bojár megállt itt, mintegy várva szavaira a feleletet.

Armin hallgatott s az öreg folytató:

— Járatokon vagyunk mi még itt a demokráciában, uram. Nos egy kis csodálkozni fog ön. Nem örömet néztem. Ha a Diarcadiu név sirha veszne velem. Egyik ősem hospodár volt Moldovában. Nevelésem dolga hanem tartok valamit a fejedelmi vére. Bojár vagyok; hiába.

S aiban az a hazirt, nagyuri mosoly lebegett el. mely első találkozásunk alkalmával feltűnt Fehér Arminnak. Bizonyára kevéssé illet e perczben a frivol arczkifejezés a tátongó szöveghez, melyből most újra ömleni kezdet a vér s átszivárgott a bekötésen.

Lascar Diarcadiu érezte és látta

— Szeretném, szólt hidegen — ha ne vem nem halna ki velem. Utolsó vagyok családomból. Akarja ön viselni nevemet Armin? Tegnap elkészítettem a folyamodást e végre a román kormányhoz. Irásztalomban megtalálja ön.

Armin csak hallgatva, némán állt az ágy előtt, mint valami sóbor.

— Édes fiam, — szólt az öreg bojár, még jobban fölemelkedve arczában s arczán a frivol mosolyt komoly méltóság váltotta föl.

Ez volt valódi nemes, őszinte képe, ha levetette magáról a párisi salonok álarczát.

(Folytatjuk.)

Egy teljesen jókarban levő

rőfős berendezés

jutányos árban

azonnal eladó.

Értekezhetni Csapó-u. 23.

Szives tudomására hozom a n. érdemű közönségnek, hogy a tavaszi szezon beálltával mindenféle

anyag és festék

árukkal üzletemet ujjonnan berendeztem és azokat a legolcsóbb árban becsofjtom a fogyasztó közönség részére.

Festők, mázolóok

és a szakmába vágó iparosok külön árkedvezményben részesülnek.

Áraim versenyképesek bármely más céggel, az árunak jó minőségéért szavatolok. Szives pártfogást kér

Blumberger Gyula

festék kereskedő

Hatvan-u. 13.

Telefon 621.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
Zavatzky Leó
 Debreczen, Piac-utca 16 sz.
 Bika szállodával szemben.

Női blouzek és gyermek ruhák
 nagy választékban.
 Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérneműek.
 Olcsó árak! Művirágok! Páros kiszolgálás!

A Harmat Crème
 arczszépítő és bőrápoló kenőcs,
 mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mittesen) bőrbajokat. Kicsimítja a ránczosodni kezdő arcbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsíros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.
 Készítő helye s főraktár:
Mihalovits Jenő gyógyszerháza.
 Debreczen,
 Főplacc 31, a városházzal szemben.

Villamos világítást,
 a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi karbantartását és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakemberrel — több évi jóhatás mellett vállal.

FÖLDES SÁNDOR
 elektrotechnikai vállalat
 Debreczen, Nagyrákóc utca
 Minden irányba égő Wolfram-lámpák, izzólámpák, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kétszáz izzólámpák havi 8 korona díjért.
 Telefon 210. Telefon 210.

Kiadó bolthelyiség
 Simonffy-utca 1. szám alatti Feldmann Cz. és Tarsa cég volt üzlethelyisége május hó 1-ére kiadó.
 Értekezhetni:
Dr. Nyíri Ernő ügyvédnél
 Piac-utca 71. szám.

Tisztíts csak

Globusz
 fémfiszító kivonat.
 A legjobb fiszítószer a világon

St. Louisi világkiállítás 1904. Grand Prix

Jobban tisztít, mint más fémfiszítószer.

Donogán és Somossy
 Debreczen, Kistemplombazár.
 Menyasszonyi kelengye divatruház.
 Szőnyegok. — Fűgönyök. — Ágy és asztalterítők. — Polásch takarók. — Linoleum. — Butorszövetek
:: óriási raktára ::

Költözködők figyelmébe!
 Villanycsengők, telefonok, villámháritók berendezését, javítását, évi jókarbantartását, ugy helyben, mint vidéken, legjobb anyaggal jóállás mellett olcsón eszközöl

Földvári L.
 debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat
Kossuth-utca 1. sz.
 Telefon 168. szám.

KÖZPONTI DROGUERIA
 Telefon. DEBRECZEN. Telefon
 Piac-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerinti berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószerok Creolin, Carboll, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápporok és Fluidok nagy raktára, ugyazin én nagy választék mindenteló gumitárcsában, sörvétkökben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Költöztetést
 6-7-8 méteres butorkocsival, valamint féderes stráf-kocsival helyben és vidékre
legjutányosabban elvállal
Müller H. és Fia szállító
 Telefon 108. Piac-utca 77. Telefon 108.

Kerékpározók
 mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhethet be mindent. Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,
 valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközök. Varrógép, gramaphon és villamosági cikkek raktára és mindezek javítása
 B. pártfogást kérve, ti ztelettel **Geller Henrik,** ezelőtt Geller és Németh Debreczen, Hatvan-u. 8.

Csak e hó végéig tart még a végeladás az Ernyőgyárban
 Piac-utca 28.
 miért is a még meglevő készlet minden árban eladatik.
 Viszont elárusítóknak nagy árengedmény.
 Az üvegszekrények üzleti berendezés olcsón eladó.
MERKLER SOMA, Piac-utca 28.

1309/1 1-2 old.
Viepesutobol

Női czipőket **Telefon 602.** **Férfi czipőket**
 nagy választékban, nagyon olcsón
csak GLÜCK EDE
 czipő üzletében vehetünk
 Kossuth-utca sarkán. A kistemplommal szemben.
Tessék meggyőződni!
Gyermek czipőket **Telefon 602.** **Fü czipőket**

Apró hirdetések.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Stráfkocsi, egy óra való igen jutányosan eladó, esetleg huzelkodáshoz kölesön kapható. Cim József kir. herceg utca 34

CZIGARETTÁZÓK!
 40 db. hüvely nikotin mentes:
 Kip. kop " 08 Riz " 14
 Tuzli " 10 Parafus " 14
 Delabab " 12 Arany " 20
 Kifibri, különlegesség 16 k.
 Kapható HARMATHY szivarkahüvely különlegességek főraktárában Debrecen füvészkert u. 14.

Kiadó Honvéd-u. 26. számú háznál 3 s. obás utcai lakás.

Ha nincs pénz és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók férfi és női felöltők, kész férfi fu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön Tisztelt! Keiser Salamon.

Mester utca 33. sz. háznál levő raktár május 1-től kiadó. Értekezni tulajdonosnál Rákóc y-u. 25.

Úgyes varrólányok azonnali belépéssel félévtől Vanger Sándor Batthyányi-u. 1. Ugyanott tanuló lányok.

Hajva utca 7. szám alatti üzlethelyiségem azonnal kiadó és a berendezés jutányos árban eladó Poliak Zsigmond.

Eladó egy és fél nyilas szőlő a Bodán Értekezhetni lehet új Mőriczstelep 14. 88 sz. alatt Szűcs Imrénél Debrecen.

Hatvan utca 40. sz. a. istálló, kocsisz n és szerszamos kamara kiadó.

Kiadó legelő. Értekezhetni L. ki Sándor vármegyei hajduval a megyeháznál.

Ezerjő Rizling Kövidinka és csemege szőlő vesszők még kaphatók Molnár Lukács Mária telepéről megrendelhető Kossuth utcai üzletemben Telefon 680.

Egy jókarban lévő vaskonyha eladó, Czim a kiadóban.

Takarítóajtó keresek Hajó utca 26. szám alatt.

Csapó-utca 11. üzlet helyiség átköltözköztetés végett azonnal kiadó. Lósimann Izidorná!

Üzleti könyvek csakis Hoffmann és Kronovitznál Piacz-utca 49 kaphatók olcsó árban.

Hordók és üres bádóg szelenczék eladók a kiadóhivatalban.

Kopirprés megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Magyar ember csak magyar ásványvizet iszik!

Magyar ásványvíz forgalmi és kivitelei részvénytársaság
 Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbag ellen	Borhegyi, hughajtó	Horgász, étvágygerjesztő
Borszéki Fokul, az ásványvizek királya	Boholti, udító víz	Kasson-Salutaris
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen	Előpatáki, sárgaság ellen	Répatli, égvényes ásványvíz
Bodóki Matild, alkális savanyúvíz	Pelsőrákosi Mária, légcsőhurut ellen	Szekely-Belters, idült gyomorbagok ellen
Baross, vesebag ellen	Hargitfaligeti, udító ital	Stojkal, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványvíz** gyógyítása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

Hejli képvis. Halmágyi József - Kapható mindenütt

Kovács Gyula és Társa női és gyermek felöltők divatterme
 Debreczen, Főtér 55. sz.
 (Hungária kávéház mellett).

Van szerencsénk a naggyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a tavaszi idény újdonságai legszebb választékban divattermünkbe raktáron vannak, melyek megtekintésére b. látogatásukkal szerencsétlenül méltóztatassanak.

A tavaszi idény újdonságai:
 — Sima és angol hosszú palettók. Ottomán selyem kabátok, kimonok, divat gallérok.

Leány és gyermek felöltők.

Costümök és divat aljak minden színben. Szövet, delaine és mosó pongyolák. Jouponok. Csipke tüll, selyem és szövet blousok. Még számos itt fel nem sorolt czikke, melyek nagy választékban raktáron vannak, a legolcsóbb szabott árak mellett szerezhethők be.